

4. Top universities. URL: <https://www.topuniversities.com/qs-world-university-rankings>.
5. THE: World University Rankings. URL: timeshighereducation.com/.
6. CWTS: Leiden Ranking. URL: <http://leidenranking.com/>.
7. Facebook. Harvard University. URL: <https://www.facebook.com/Harvard/>.
8. Twitter. Harvard University. URL: <https://twitter.com/harvard>.
9. Instagram. Harvard University. URL: <https://www.instagram.com/harvard/>.
10. Facebook. University of Oxford. URL: <https://www.facebook.com/the.university.of.oxford>.
11. Twitter. Oxford University. URL: <https://twitter.com/unioxford>.
12. Instagram. University of Oxford. URL: https://www.instagram.com/oxford_uni/.
13. Facebook. Peking University. URL: <https://www.facebook.com/PKU1898/>.
14. Twitter. Peking University. URL: <https://twitter.com/PKU1898>.
15. Instagram. Peking University. URL: <https://www.instagram.com/pku1898/>.
16. Что такое коэффициент вовлеченности и как его вычислить. URL: <https://geniusmarketing.me/lab/koefficient-vovlechnosti/>.

*Гомотюк О. Є., д-р іст. наук, проф.
Тернопільський національний економічний університет,
м. Тернопіль*

ІНФОРМАЦІЙНІ АНАЛІТИКИ ТА ДОКУМЕНТОЗНАВЦІ ПЕРЕД ВИКЛИКАМИ СУСІЛЬСТВА ЗНАНЬ

Для української системи освіти маємо поєднання як новітніх трендів глобалізованого світу (поведінкової та технологічної революцій), так і невирішених завдань українського державотворення в умовах російсько-української війни, труднощів реформаційного шляху, кризи ідентичності, деформації української ментальності тощо. В епоху названих революцій людині необхідно володіти не стільки професійними (hard skills), скільки універсальними компетентностями (soft skills). Виходячи із рекомендацій Європейської Комісії щодо розвитку універсальних компетентностей, категорія «універсальні компетентності» визначається як компетентності, що не залежать від фаху, а рекомендуються для розвитку усім людям. Згідно з рекомендаціями 2006 р. «універсальні компетентності» формують такий логічний ряд: «Спілкування рідною мовою», «Спілкування іноземними мовами», «Математична компетентність та основні компетентності у природничих і точних науках», «Цифрова компетентність», «Навчання вчитись», «Соціальна і громадянська компетентність», «Почуття ініціативності та взаємодії», «Культурна впевненість і самовираження». Дещо змінюються відтінки універсальної компетентності згідно з рекомендацією 2018 р. Так, «Спілкування рідною мовою» трансформовано у «Грамотність», а «Культурна впевненість і самовираження» трансформовано у «Компетентність культурної обізнаності та самовираження», позначено «Підприємницьку компетентність» [1]. Проблема набуття універсальних компетентностей актуалізована у численних дискусіях в освітньо-інформаційному просторі європейських країн та Північної Америки [2]. Поки що європейські освітні системи не готові до системного їх розвитку [3]. Р. Ф. Джеймс та М. Л. Джеймс підкреслюють, що володіючи hard skills, все ще можливо займатися пошуком роботи, проте вони більше не захищають працівників від змін економіки, досягнень у галузі технологій [4]. В Україні відповідно до Законів «Про вищу освіту» від 2014 року та «Про освіту» від 2017 року розпочато процеси запровадження компетентнісного підходу та розвитку інклюзивної освіти. Система зовнішнього незалежного оцінювання студентів, державна підтримки молодих вчених, мобільність професорсько-

викладацького складу та студентської молоді стали позитивними ознаками освітньо-наукового простору. Водночас доводиться констатувати, що в Україні не відбулося розширення доступу громадян до освіти, здатної сформувати якісні професійні та універсальні компетентності. Безперечно, комплексне вирішення проблем, критичне мислення, креативність, вміння управляти людьми, емоційний інтелект, вміння аналізувати інформацію та приймати рішення, комунікаційні навички, гнучкість до змін, вміння працювати в команді є серед пріоритетів освітньо-наукового простору України. У контексті розвитку інформаційної економіки перед сім'єю, закладами освіти різних рівнів тощо постають завдання з організації такого навчання, яке б базувалося на оптимальному поєднанні універсальних та професійних компетентностей. Однозначно, це вплине на зміни світогляду особистості, що проєктуватиметься на виробничу діяльність.

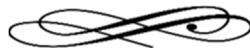
Щодо варіанту по-українськи, маємо врахувати і проблемні моменти у розумінні і змісту спеціальності, і деформації ментальності, і рівень національної свідомості молоді, і безпеку інформаційного простору, який впливає на особистість. А. Оганов та І. Хангельдієва звертають увагу на негативні наслідки зарубіжної масової культури для слаборозвинених культур, що не мають повноцінного національного статусу і не виключають їх зникнення або поглинання іншими культурами [5]. Це зауваження стосується й української культури, адже через несприятливі історичні події вона була обмежена в можливості повноцінно розвиватися, а подекуди була взагалі знищена, що призвело до неоднорідності культурного простору України. За допомогою чужорідної масової культури, що є привабливою як своєю демократичністю, так і культурними цінностями, національні культурні простори зазнають змін. Коригуються культурні цінності та установки людей [6]. Безперечно, що практично різноманітні засоби поширюють в інформаційному просторі певні культурні продукти, які містять контент із прихованим змістовним наповненням, що сприяє руйнації ментальності. Г. Почепцов виділяє дві групи об'єктів інформаційної війни. З одного боку, це комп'ютери та інформаційні системи – комп'ютерний варіант інформаційної війни. З іншого боку, це масова чи індивідуальна свідомість – психологічний варіант інформаційної війни [8].

В умовах розбудови інформаційного суспільства навчання за спеціальністю «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» (галузі «Культура і мистецтво») дає змогу у майбутньому працювати випускникам на різноманітних високооплачуваних посадах. Зауважимо, що робота у віртуальному інформаційному просторі, який є надто популярним серед молодого покоління, вимагає не лише технологічної, але й гуманітарної підготовки, відповідних соціокультурних знань, розуміння змісту архівних технологій опрацювання, зберігання, користування документами, забезпечення доступу до них. Якщо розглянути сферу працевлаштування випускників: органи державної влади та місцевого самоврядування, підприємства, організації, установи, зокрема бібліотечні та архівні установи, органи науково-технічної інформації, патентні відділи, то маємо практично усі сфери життя суспільства. Тому це накладає особливу відповідальність на випускників та на викладачів. Це мотивує до чіткого визначення компетенцій (hard skills та soft skills) майбутнього фахівця із врахуванням потреби формування загальної культури, розуміння процесів і явищ в історичному контексті; компаративного аналізу подій, знання головних напрямів еволюції європейської історії та культури; критичну оцінку фактів на підставі альтернативних поглядів на проблеми; аналіз і узагальнення матеріалу в певній системі; використання інструментів цифрового маркетингу для популяризації українськомовного та україноцентричного контенту. Вивчення спеціальних історичних (археографія, джерелознавство, дипломатика, метрологія, палеографія, сфрагістика, хронологія тощо), інформаційних (інформаційні технології, соціальна інформатика), технічних наук формує основні професійні навички майбутнього фахівця. На наш погляд, на маргінесі освітньо-наукового простору залишаються питання властивостей документів як акумуляторів пам'яті, соціальної значимості документів, їх ролі у збереженні духовних цінностей спільноти, об'єктивно-суб'єктивних характеристик документа у наукових студіях. З цього погляду освіта за спеціальністю «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» має характеризуватися глибоким синтезом гуманітарного і природничо-наукового

знання. Розуміння за документознавцем відповідальності як за поточне комплектування, так і збереженість документа, передачу майбутнім поколінням історичних за значенням документів стає одним із ключових напрямів у підготовці фахівців. Або ж набуває пріоритетності теза, що документ є основною складовою пам'яті спільноти. Від професіоналізму, принциповості співробітників архівів, бібліотек, документознавців установ залежить повнота та об'єктивність документальної презентації функціонування у просторі та часі спільноти як живої системи.

Список використаних джерел:

1. Brussels, 2018 – 2018/0008 (NLE) Proposal for a COUNCIL ECOMMENDATION on Key Competences for Lifelong Learning
2. Balcar, J. Is it better to invest in hard or soft skills? The Economic and Labour Relations Review. 27(4) p. 454.
3. Balcar, J., Homolová, E., Karásek, Z., et al. (2011) Transferable Competences across Economic Sectors: Role and Importance for Employment at European Level. Luxembourg: Publications Office of the European Union (version without appendices).
4. James, R. F., & James, M. L. (2004, December). Teaching career and technical skills in a “mini” business world. Business Education Forum, 59 (2), 39–41.
5. Оганов, А. А., Хангельдиева И. Г. Исторические судьбы национальных культур в эпоху глобализации. *Межкультурный и межрелигиозный диалог в целях устойчивого развития: материалы международной конференции*, (Москва, 13–16 сентября 2007 г.) / под общ. ред. В. К. Егорова. М.: РАГС, 2008. 848 с.
6. Петрик, В. Сутнісна характеристика інформаційних воєн. *Соціальна психологія*. 2009. № 4. С. 132–140.
7. Прибутко, П. С., Лук'янець І. Б. Інформаційні впливи: роль у суспільстві та сучасних воєнних конфліктах. К.: вид. А. В. Паливода, 2007. 252 с.
8. Жарков, Я., Онищук М. Інформаційно-психологічне протиборство в сучасному світі: проблемно-історичний аналіз. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка*. 2007. № 14–15. С. 101–104.
9. Почепцов, Г. Г. Теория и практика информационных войн. Ровно: ППФ «Волинські обереги», 1999. 124 с.

Ковальська Л. А., канд. іст. наук, доцент
Донецький національний університет імені Василя Стуса,
м. Вінниця

ДЖЕРЕЛОЗНАВЧЕ ГРУПУВАННЯ УПРАВЛІНСЬКИХ ТА ІНШИХ ВИДІВ ДОКУМЕНТІВ ДРУГОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ

Процес класифікації управлінської документації ускладнюється широкими зв'язками таких документних комплексів. Управлінською називають систему документації, яка забезпечує реалізацію управлінської функції окремої установи. А цілями класифікації подібних документів є: для документознавців – удосконалення оперативності у діяльності й комунікації апарату управління, для архівознавців – систематизація документних масивів під час підготовки для зберігання, пошукової діяльності й видачі за запитом користувачів, для джерелознавців – аналіз інформаційної цінності, виявлення ієрархічних зв'язків у структурі владних повноважень.